

שתמליכוני עליכם

♦ ♦ ♦

אברהם יצחק קרישבסקי

... ..

אלול תשפ"א

תוכן העניינים

ב.....	שתמליכוני עליכם.....
ב.....	אין מלך בלא עם.....
ד.....	השופר קבלת המלכות מפנימיות הלב.....
ה.....	זכרון תרועה.....
ו.....	העיסוק במלכות ה' הוא הזכרון לטובה.....
ח.....	התפילות על מלכות ה' הוא בהישג יד.....
י.....	בתקיעת שופר מגלים את פנימיותינו האמיתי.....
יא.....	כל אחד ואחד נותן את חלקו בכתר המלך.....
יג.....	שלא יהיה לבך חלוק על המקום.....
טו.....	השלך על ה' יהבך.....
יז.....	ואתעטרת לתתא בעמא קדישא.....
יח.....	הביאני המלך חדריו.....
יט.....	ההמלכה ע"י תפילה.....
כ.....	כי חדות ה' היא מעוזכם.....

הרב אברהם יצחק קרישבסקי

אדמו"רי ויז'ניץ 10, ביתר עילית

טל: 054-8464896, 02-5713641

מייל: a548464896@gmail.com

שתמליכוני עליכם

ראש השנה היום בו מתיישב מלך העולם על כסא רם ונשא, ובא ינשא מלכותו ויכון בחסד כסאו, היום הזה מלכי צבאות ידודון ידודון, וכל הבריאה כולה על כל צבאיה מלאכיה מלכיה ושריה האופנים וחיות הקודש, כולם כאחד יושבים ומחכים לעת אשר בחיר היצירה העם אשר בו בחר המלך הנשגב, יעמוד על עמדו, וימליך את השם הגדול, ויקבל מלכותו באהבה וברצון, ובעת הזו עומד הקב"ה מכסא דין לכסא רחמים, וכולם מכריזים ואומרים אשרי העם שככה לו, אשרי העם אשר זכה להמליך את בורא העולם ולתת את הכתר על רישיה דמלכא.

אין מלך בלא עם

כי לה' המלוכה ומושל בגויים, יש במלכים שני בחינות, בחינת מלך ובחינת מושל, ישנם מושלים אשר תחת ממשלתם ישנם מליוני אנשים תחת מרותם, אבל אין להם אפילו אדם אחד שנחשב לו לעמו, כי הוא רק מושל ומנהיג ורודה בהם, ונתונים תחת מרותו והם עבדים לו, מושל כזה אינו צריך להסכמת העם, כי הם אינם עמו, אבל יש בחינת מלך, ההבדל ביניהם הוא שמלך נקרא מי שהעם מקבל את מלכותו ורוצים בהנהגתו, ומסכימים עם הנהגתו, ונכנסים מרצונם תחת מרותו, ובזה הם נותנים כתר על ראשו, זה נקרא מלך, ולכן המלך הזה אינו יכול ליקרא מלך ללא העם, וזהו פירוש הפסוק כי לה' המלוכה, כי המלוכה שייכת להשי"ת, אבל על הגויים אשר עדיין לא מכירים במלכותו הוא מושל בע"כ, ואנו עם ישראל זכינו להמליכו וליחדו ולקבל מלכותו.

שומה עלינו להתבונן במה שזוכינו, שהקב"ה מלך העולם בחר בנו שאנו נמליכו, וכביכול בלעדי קבלת מלכותו אינו נחשב כמלך, כי הפירוש אין מלך בלא עם, היא לא רק שכשאין ממליכים אותו עדיין אינו נחשב כמלך ואינו יושב על כסא מלכותו, אלא שעם קבלת מלכותו עלינו, הרי נהיינו חלק אחד ובלתי נפרד ממנו, שרק אתנו הוא נקרא מלך, וזה הפירוש כי חלק ה' עמו, שעמו הוא חלק ממנו ויעקב חבל נחלתו.

ובקבלת מלכותו יש כמה דרגות, יש את עצם קבלת המלכות, דהיינו שמכירים במלכותו ויודעים שאין עוד מלבדו, ומבלעדיו אין אלוקים, ואשר לו הכח והממשלה, ובידו ורק בידו לגדל ולחזק לכל. ויש דרגה יותר גדולה של הסכמה ורצון במלכותו, דהיינו שמסכימים ושמחים ורוצים בהנהגתו, ביודעינו שכל מה שהוא עושה הוא אך ורק לטובותינו ולאשרינו, כי מה שיש בעולם מידת הטובה וההטבה הכל מאתו ית', וכמה שרק נחשוב ונגיע לדרגת הטובה לא נגענו במשהו ממידת טובו וחסדו, כי הננו ברואים מוגבלים במידות מוגבלות, ואילו השי"ת הוא ומידותיו הם ללא גבול וקץ. אבל השלימות של קבלת המלכות היא לא רק שאנו יודעים שכונתו לטוב לנו, אלא שאנו מתבטלים אליו ומבטלים רצונינו מפני רצונו, ואנו רוצים באמת מה שהוא רוצה, כמו דאיתא במשנה באבות, בטל רצונך מפני רצונו. נתבונן נא אם יבוא הקב"ה ויבקש מאיתנו הבקשה הכי קשה וההקרבה הכי גדולה, האם לא ניתן לו והאם נתנגד לזה. כל אחד מאתנו יעשנו בשמחה ובחפץ, ולכן אף שאנו מבקשים ממנו ומתפללים לפניו ומתחננים שיתן משאלותינו, כי זה בעצמו היא הכרה במלכותו, אבל כשבא על האדם דבר שאינו נראה לו שזה לטובתו, ומקבלו באהבה וברצון ובשמחה, הרי זה קבלת מלכותו בשלימות, ובזה הוא נותן ברגע זה את הכתר על ראש המלך, בהכריזו אתה הוא מלכי ורצוני היא מה שברצונך.

ועתה נתבונן בעבודתינו בימי ר"ה.

השופר קבלת המלכות מפנימיות הלב

בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה', יש כמה מיני כלים שמריעים לפני המלך, חצוצרות, נבל, כינור, שופר, ההבדל בין הכלים הללו לקול השופר הוא, שחצוצרה למשל הוא כלי נגינה, והקול יוצא מהפה ולחוצץ, וכן הכלים האחרים שמזמרים הם ביד, וגם שהם עושים קולות נעימים וערבים שונים ומגוונים, אבל הקול אינו בה מפנימיות האדם. משא"כ קול השופר יוצא מבפנים, וכשיתקעו מהפה לא יצא שום קול, הרי שהשופר מגלה מה שבפנים ולכן נקרא נפוחה, כדוגמא מאן דנפח מתוכיה נפח, וגם קול השופר הוא קול פשוט בלי שום שינויים וגוונים.

וכשנתבונן נראה שבחצוצרה מריעים לפני המלך כשהמלך כבר נמצא בתוכנו כגון בבית המקדש, ובמשכן ועל הקרבנות, וכשהמלך נמצא בתוכינו מזמרים לכבודו, הללו קל בקדשו בנבל וכנור בתוף ומחול, אבל כשהמלך מגיע, וצריכים לקבל מלכותו, אזי מריעים בשופר, ולכן כשנגלה עלינו ממ"ה בהר סיני נגלה אלינו בקול שופר, ובקול שופר עליהם נגלית, וכן לעתיד לבוא כשיגלה עלינו כבודו ית' כתוב (ישעי' כ"ז) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול, כי קבלת המלכות היא מפנימיות הנפש, שקבלת המלכות היא בהסכמת הנפש ובפנימיות וביטול רצונינו למלכינו, ומוציאים קול מקרבינו כלומר אתה מלכי והנני מקבל מלכותך, ולכן קול השופר הוא קול פשוט, כי כל כמה שהוא יותר פנימי הוא יותר פשוט בלי גיגונים חיצונים. שכשמתמשים בשינויים חיצונים הרי הוא נבדל מנפש האדם, ואינו מפנימיותו. ויש בזה עוד עומק, כי כאשר מוצאים קול פשוט ומינימלי פירושו שרק אני ואתה מכירים בפרושו כסימן למשהו, כי רק ה' יודע מחשבות וקורא נימי הלב, ורחשי נפשינו כי רצונינו במלכינו. ולכן כל העניין של שופר הוא השמיעה, ומברכים לשמוע קול שופר, וכן אנו אומרים כי אתה שומע קול שופר, דהיינו שהענין הוא כי אתה מבין ומאזין ושומע לקול הפנימי ולרחשי ליבי כי הנני עבדיך ואתה מלכי.

ולכן צריך השופר להיות מצד אחד צר ומצידו החיצוני רחב, מן הפסוק מן המצר קראתי יה ענני במרחב יה, כי הצעקה בעצם הוא צר ומיצר, והמשמעות של זה הוא מרחב, ורק השי"ת כמי ששומע את הקול שומע את ההרחבה שבקול הצר, וד"ל. ואיתא בפרי צדיק, כשיש מקבלים מלכותו שמין הכתר בראש במלך וע"י שישאל מכירין ומקבלים עליהם עול מלכותו ית"ש עי"ז נכתר כביכול בכתר. ובכוונות האר"י איתא שבכל שנה בהגיע ראש השנה מתחיל המלכות כבתחילה, והקב"ה יושב כבתחילת הבריאה להנהיג את העולם, וכל הבריאה מחכה וממתנה לקבלת המלכות ע"י ישראל, וכמו שהבאנו לעיל שקבלת המלכות כל מה שהוא בפנימיות הלב הרי הוא יותר מקבל מלכותו, כי קבלת המלכות הוא הסכמה להנהגתו וביטול אליו.

זכרון תרועה

בחודש השביעי באחד לחודש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה (ויקרא כג כד). ופי' הרמב"ן זכרון תרועה כמו יום תרועה יהיה לכם, יאמר שנריע ביום הזה ויהיה לנו לזכרון לפני השם, כמו שנאמר להלן ותקעתם בחצוצרות והיו לכם לזיכרון לפני אלקיכם. התרועה הזאת אינה התרועה ההיא שהיא בחצוצרות על הקרבן וזאת אינה על הקרבן, אבל היא חובה בכל ישראל, והיא בשופר כי לא צוהו עדיין לעשות חצוצרות. וסתם כל תרועה בשופר כמו שנאמר והעברת שופר תרועה, עכ"ל. והפשט הפשוט הוא כי בעת שהקב"ה יושב בדין לקבוע את השנה וכולם עוברים לפניו כבני מרון, צוה לנו לתקוע בשופר להזכר לפניו לטובה, וכמו שמאריך בספר בן מלך על ר"ה שמהותו של יום הוא היותו יום זכרון לטובה. וכן רואים אנו שחז"ל קבעו בתפילה את הנוסח את יום הזיכרון הזה, וכן בקידוש ותתן לנו את יום

הזיכרון הזה, וכן חותמים מקדש ישראל ויום הזיכרון, רואים בזה שמהותו של המועד הוא היותו יום זכרון. ושומא עלינו לדעת במה הוא הזכרון הזה.

העיסוק במלכות ה' הוא הזכרון לטובה

בגמ' ר"ה (טז). שנו, למה תוקעין, למה תוקעין רחמנא אמר תקעו, אלא למה תוקעים כשהם יושבים, וכשהן עומדים, לערבב את השטן, ונבין את הענין במשל למלך שישב על כסא המלכות, ובמשפט הזה יחרץ דינו של האדם לטב ולמוטב, ובהגיע עת הדין עת ישב המלך על כסא הדין והמקטרג מביא כל עונותיו להרשיע את האדם, ובפתע פתאום נתייצב האדם על עמדו, ובמקום להשיב ולהתגונן בפני המקטרג נעמד ומכריז בקול נרגש, מורי ורבותי הנה לפנינו יושב המלך הגדול, והנו יושב על כסא מלכותו, הבה נכבדו ונקבל מלכותו ונשים הכתר על ראשו, וכי מה נחשב בעינינו העיסוק בחיינו ובמצבינו, כשלפנינו המלך, הבא כולם נהללו ולהריע לפניו, ולבקשו שיגלה מלכותו על כל ממשלתו. מיד נתמלא המלך רחמים ומתישב על כסא הרחמים. כי הפעולה הנשגבה שנעשה עתה היא איננה תשובה לטענת המקטרג, אלא כל הדיון נהפך עתה לדיון על כבוד המלכות, כי ברגע שהאדם מתעניין רק בכבוד המלכות ואינו חושב על עניניו הפרטיים, אז המשפט הוא על כבוד המלכות, ולכן נשתתק טענות המקטרגים, לכן התערבב השטן שכל טענותיו אינם ממין הטענה, שלא דנים עתה כלל בזה, שהרי האדם נהפך לחלק מהמלכות.

נעמד לו האדם בזוית בית המדרש עומד ומתחנן ומתפלל ומבקש בדמעות שליש ובכן תן פחדך על כל מעשיך, מלוך על כל העולם כולו בכבודך, וידע כל פעול כי אתה פעלתו, וכי מה חשוב עניני הפרטיים בעת שקל רם ונשא בא להנהיג העולם

ועדיין אין מכירים במלכותו, ועדיין אינם יודעים כי אתה פעלתם. ולוקחים את השופר ונופחים מפנימיות הנפש וצועקים אוי אנא ה' גלה כבר כבוד מלכותך על העולם, ומביעים בקול השופר את הצעקה האדירה כי הנה המלך מלכו של עולם ומקבלים את מלכותו. ולא מסתפקים בציווי שנצטוו בתורה להריע, אלא מוסיפים מעצמם עוד כשהם יושבים וכשהם עומדים, ובזה שמוסיפים התרועות מביעים בזה שרוצים באמת קבלת המלכות, כי ההוספה בתקיעות גם בישיבה וגם בעמידה הוא מתקנת חז"ל, דהיינו שבא מצד עם ישראל, וזה מראה שמלכות ה' היא בנפשם של ישראל ורוצים באמת במלכותו, כי זהו עומק תורה שבע"פ שבא מאתנו שאנו בעצמינו רוצים בזה, ורוצים לראות את מלכינו ולכן נתערבב השטן.

ולכן כשנעמידם בביהמ"ד על מקומם בעת אשר הבעל תוקע נוטל את השופר וברגעים הנעלים והנשגבים הללו כשנמצאים עתה לבד עם הקב"ה, ואומרים בלחישא, אבינו מלכינו מלכי ואלוקי הנני מגלה עתה את דעתי האמיתי, הנני נמצא עתה אתך לבד בעת הרצון הזה, בעת המבחן, וזהו דעתי האמיתי והנני הולך עכשיו להכריז ע"י הקול הפנימי היוצא עתה מקרבי מפנימיות נפשי, שאתה הוא המלך ואני עבדיך הנאמן, והנני מוכן ומזומן לקבל עול מלכותך באהבה, וכל מה שעבר עלי שאינו עולה בקנה אחד עם האהבה הזו היא איננו על דעתי, אלא מחמת הטשטושים והבלבולים אשר אינני מסכים עמהם, ואינו משקף כלום את רצוני, אבל האני האמיתי מקבל מלכותך באהבה.

והאמת היא שזה הוא באמת המצב האמיתי של עם ישראל, וכמו שכתב הפרי מגדים בסי' תקצב סק"א בשם הגאון רבינו חיים כהן רפפורט נ"י, שומע קול שופר פשוט – צדיק מעיקרא, ומאזין תרועה – בעל תשובה, לבו נשבר יותר מקרוב, על דרך האזינו – מקרוב, שמיצה – מרחוק. ולכן שבעל תשובה זוכה לבחינת של מאזין שהקב"ה יותר מאזין לבעל תשובה מאשר שומע לצדיק, כי הענין של תקיעת שופר הוא הקול הפנימי שיוצא מפנימיות הלב וזה אמיתת ההכרזה שמי שמצטער על

הריחוק ורוצה להתקרב, הוא מתגעגע מעומק לבו למלך והקב"ה מאזין מקרוב. וכשמגלה את פנימיותו האמיתית, הרי הוא מחפה על כל העבר, כי הוא מגלה דעתו האמיתית שרצונו בקבלת המלכות באהבה, ולכן נזכר לטובה ולברכה.

התפילות על מלכות ה' הוא בהישג יד

והאמת היא, כי אף שנראה לנו שכביכול אין אנו שייכים לתפילות הללו, וחושבים אנו, וכי אני רוצה באמת בהתגלות מלכותו, אבל האמת הוא שכשנבונן קצת נראה כי אנו שייכים לזה, ולא רק שייכים לזה אלא בהתבוננות מועטת נראה שהדבר תוסס בקרבינו, והננו רוצים ומתגעגעים לזה, כי אם רק ננער את עצמינו מהכבלים שאנו כבולים בהם, ונשתחרר מהסובבים אותנו, ומהדיעות הקדומות, ומהדימוי העצמי שאנו מדמים ושופטים אותנו, נראה שאנו בהחלט נמצאים בדרגה גדולה ונשגבה של קרבה ורצון במלכותו ית', כי בדרך כלל מה שאנו מודדים את עצמנו ואת מצב מדרגתינו, היא הרגילות והתקשורות שלנו לחיצוניים ולסביבה, אבל כשניתן דרור לרגשות האמיתיים בלי חולשות ונגיעות כלל, נראה שאנו כן שייכים לדרגות הגבוהות.

ועל זה אנו מתפללים, אנא בכח גדולת ימינך תתיר צרורה שיתיר את הצרורה, דהיינו את הקישורים המיותרים שנקשרנו בזה. וכל זה הוא מחמת שנולדנו בתוך המציאות וההכרה הזאת, וידענו אותו כשעדיין היינו בלי דעת ותבונה להתרגש ולהתפעל מזה.

נתבונן נא בהתבוננות אמיתית ונכונה, שאם היינו נתוודעים עתה למציאות האמיתית שיש מי שברא את העולם ואותנו, והכל הוא מנהל, והוא המשגיח והעושה ויעשה את הכל, וכל מה שיש לי הוא ממנו וכו' וכו' ואנו יוצאים ורואים שאין איש

יודע את זה וכולם חושבים שזה בא מאליו, ואינן מתייחסים אליו, היינו פשוט מתפעלים ורוגזים, וחושבים מחשבות האיך אפשר לפרסם את האמת הזו, ובפרט אם הבורא הזה הוא אבינו, וכי היינו שקטים ונחים בעת שמזלזלים באבינו, שממנו יש לכולם הכבוד הזה, וכשרק נתבונן בזה לפני יום הקדוש, יום המלכות, בודאי היו התפילות שלנו מלוך על כל העולם וכו' נאמרים בבכי ובדמעה, ובתחינה ותחנונים שיגלה כבר מלכותו על כל העולם.

ובאמת שזה תפקידנו לפני התקדש השנה החדשה, להשתחרר מכל הסובבים והעיוכים, וכדאי הוא אבינו מלכינו להקדיש ולו שעה מועטת של התבוננות כנה ואמיתית, ולתת דרור לרגשותינו, ובזה נבוא אל הקדוש בליל החג עם רגשות תשוקה וצפיה ורצון עז לגילוי כבוד מלכותו ית', ואז נתחיל את היום האדיר הזה בהתרוממות גדולה, וכשהש"ץ יתחיל בנוסח ובניגון הידוע של תפילה ערבית המנון המלכות, מיד נרגיש בקרבינו רגשי ההמלכה, וכל ימי החג הקדוש נחוה מתוך רגשות נעלים ונוראים כממליכי המלך הגדול והנורא, כי האמת היא שהתפילות של ר"ה מוסבים כולם סביב כבוד המלכות, וכמעט לא נזכר את היותו יום הדין, כי זהו עוצם עסקינו בימים אלו, כי אם שמהותו של יום הוא יום הזכרון כמו שהבאנו מהרמב"ן, אבל עבודת היום הוא יום תרועה דהיינו יום ההמלכה, וכמה שנתעניין בכבוד המלכות, וכמה שכבוד המלכות יגע לליבנו ויקיף את ישותינו כן יעלה זכרוננו לטובה, וי"ל שזהו הפירוש של מה שמובא בכוונות האר"י, על מה שאומרים זכרינו לחיים מלך חפץ בחיים, פירושו הוא מלך שחפץ בחיים שלו דהיינו שחפץ במלכותו, ולכן מי שעוסק בחיים של המלך דהיינו בקבלת המלכות אז מקבל חיים, כי החיים שלו היא בעצם כבוד המלכות, ובאמת שמי שכבוד המלכות נוגע לו והולך לו בנפשו ומסתובב תמיד עם רגשי כבוד מלכותו, וכואב את העדר ידיעת והכרת מלכותו בעולם, אזי האדם הזה עצם קיומו הוא קיום המלכות.

בתקיעת שופר מגלים את פנימיותינו האמיתית

וכן איתא בפסיקתא, על הפסוק הריעו לאלוקי יעקב (תהילים פ"א), וז"ל לא הביט און ביעקב, למה ליעקב מכל האבות, כן שנו רבותינו, במידה שאדם מודד באותה מידה מודדים לו, (משל) למלך שהיו לו ג' אוהבים, ובקש לבנות פלטרין, הביא לראשון אמר לו אותו אוהבו, זכור הייתי אותו הר בתחילה, הביא לשני ואמר לו זכור הייתי אותו שדה בתחילה, הניחו המלך, הביא אוהבו שלישי ואמר זכור הייתי אותה פלטרין מתחילה, אמר חיך שאני בונה אותה פלטרין וקורא אותו לשמך, כך אברהם יצחק ויעקב, היו אוהביו של הקב"ה, אברהם קרא לביהמ"ק הר, ויצחק קרא אותו שדה, ויעקב קרא אות פלטרין, אמר לו הקב"ה אתה קורא אותו בית עד שלא נבנה, חיך שאני בונה אותו בית יעקב, ואף אסף לא הזכיר בתרועה אלא יעקב, שנאמר הריעו לאלוקי יעקב, דהיינו שבעת שאנו תוקעין פירוש שאנו ממליכים ומקבלים מלכותו ית', וקבלת המלכות פירושו שבפנימיותנו אנו מסכימים ומתבטלים אליו ית', וכל כמה שאנו חיים בפנימיותנו עם המציאות הזו, ועם ההכרה הזו, אז ההמלכה היא יותר בשלמות, ולכן שמשום שיעקב קראו, בית שפירשו של בית הוא ששם חיים את החיים הגשמיים, ובית הוא המקום שנמצאים שם תמיד, ולא בהר שהולכים שם רק לפעמים, ואף לא כשדה שהולכים שם לעיתים יותר קרובים, אבל גם אינו מקום החיים, אבל הבית הוא מקום מציאות האדם.

ויותר מכך, כי הבית הוא מה שהאדם קנה בעצמו ועמל עלי, ובזה שגם את יגיעו ועמלו הוא מתייחס אליו ית', וז"א שכל מציאותינו אפי' מה שאנו עושים מעצמינו הכל הוא מאתו ית', ואין עוד מלבדו, וזהו שלימות קבלת המלכות, ולכן אמר הריעו לאלוקי יעקב, ויש לומר שכאן הוא אומר הלשון הריעו, דהיינו תרועה, שזהו לשון ריעות כדוגמת ותרועת מלך בו, שפירושו שריעות של המלך בו, שכישראל

מקבלים מלכותו וחיים את כל חיותם אתו ית', אז תרועת (דהיינו רעות) מלך בו, גם לא הביט און ביעקב, כמו דאיתא במדרש על הפסוק ואנכי איש חלק שנאמר ביעקב, משל לקרח וקוץ שהקרח אף שנתלכלך מנער את הגוף ומתנקה, אבל הקוץ כיון שנתלכלך המוץ נכנס לתוך השיער ואינו יכול להנקות, כך ישראל אפי' שנתלכלך מעוונות הוא רק מהשפה ולחוץ ומתנערים וחוזרים בתשובה ומיד מתנקים, משא"כ עשיו - הגוים, העוונות זה בעצם מציאותם, ולכן כשישראל מריעים לפניו ומגלים פנימיותם ונופחים מדלחו, ומעומק נפשם מכריזים שאנו ליה ועיינו ליה, ומתגעגעים ומשתוקקים ומחכים לגילוי מלכותו אז מיד נהיו לריעים ואוהבים.

ויש לומר שזהו הפי' ברמב"ם הל' תשובה (פ"ג ה"י) שרמזו יש בתקיעת שופר, עורו ישנים משנתכם, שמה שישראל לא היו כמו שצריך, הוא רק מבחינת שינה דהיינו שנרדמו, אבל בעצם מהותו הם קרובים אליו, ולכן בא השופר ומעורר דהיינו כשמתכלים על פנימיותם (שזה מרמז השופר) אז מתעוררים משנתם.

כל אחד ואחד נותן את חלקו בכתר המלך

והיות שעומק הענין של השופר הוא הצעקה וההתגלות של פנימיות הלב, לכן הוא שייך בכל אחד ואחד, ואינו רק שכלל העם מריעים לכבודו, משום שקבלת המלכות הוא הכרה פנימית ונפשית שבא מפנימיות הלב, ולכן כל אחד ואחד זוכה להכתיר את השי"ת.

ויותר מזה שכל אחד ואחד יש לו החלק שלו בהכתרה, שאין לאף אחד אחר. והחלק שלו שהוא יכול לתת כביכול לכבוד שמו ית', לא יכול אף אחד אחר לתת. יוצא, שכל אחד יש לו הזכות היחידי הפרטי שרק הוא יכול לזכות לזה. ואם ח"ו

שתמליכוני עליכם

אינו נותן אותו חסר משהו בכתרה של מלכות, ואם זכה ומכתירו ומקבל מלכותו, הוסיף יהלום בכתרו של המלך. כמו שכתוב בשיר השירים, צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו, צאינה וראינה במלך שלמה שזה הקב"ה, בעטרה היינו בכתר ששם לו אמו כביכול.

כמו שאיתא במדרש (שהש"ר ג') שאל רבי שמעון בר יוחאי את רבי אליעזר ברבי יוסי, כלום שמעת מאביך הפירוש של בעטרה שעטרה לו אמו, כלומר מי זאת כביכול אמו של הקב"ה, אמר לו שמעתי, משל למלך שהיה לו בת יחידה, לא זו מחבבה עד שקראה ביתי, לא זו מחבבה עד שקרא לה אחותי רעיתי יונתי תמתי, ולא זו מחבבה עד שקראה אמי, עמד ונשקו על ראשו.

מבהיל על הרעיון דברי חז"ל הללו, ומבאר הגר"א שביתי הוא הבחינה שכלל ישראל מקבלים מאת הקב"ה בבחינת בת שמקבלים את התורה, אחותי היא כבר דרגה כביכול שאחד מקבל מהשני, דהיינו שכלל ישראל מבינים בחכמתם שניחנו מאיתו יתברך, את התורה. אבל יש בחינה של אמי, שכלל ישראל הם כביכול בבחינת אמי, שבזה שישיראל ממליכים אותו יתברך ומקבלים מלכותו, וחיים את חיותם בהרגשה של אין עוד מלבדו, ויודעים שמבלעדו אין כלום, בזה הם מפרנסין כביכול את אביהם שבשמים, והם כביכול עושים אותו מלך, כלשון המדרש, ובזה הם בבחינת אמו, וזה זוכה כל אחד ואחד בבחינה דיליה, כמו שכתוב בשם הבעש"ט על הכתוב נודע בשערים בעלה, דלפי מה דמשער בליביה, דהיינו שכל אחד יש לו את ההוי"ה כביכול שלו, לפום מה שמשער בליביה, דהיינו משום שכל מטרת הבריאה היא להיות לו דירה בתחתונים. וכל אחד יש לו את הנטיות והטבע שלו, ובזה שהוא אתו יתברך עם הטבעים שלו, אז הוא מביא את הקב"ה בתחתונים. ולכן נודע בשערים בעלה, דפירושו שבעלה שזה הקב"ה, הוא הנודע בשערים שהפשט הפשוט הוא שהקב"ה נודע בעולם מחמת כלל ישראל הוא לפי דרגה של כל אחד ואחד, יוצא שכל אחד ואחד יש לו חלק בכתרה של מלכות, מה

שאינ לכל אחד אחר, והחלק הזה נתהווה במה שמבטל עצמו אליו יתברך ומבטל רצונו מפני רצונו יתברך.

שלא יהיה לבך חלוק על המקום

רש"י אומר על הפסוק (דברים ח' ה') ואהבת את ה' אלוקיך בכל לבבך ובכל נפשיך ובכל מאודך, בכל לבבך שלא יהיה לבך חלוק על המקום, נשאלת השאלה וכי יש לך מי שהוא חולק ח"ו על המקום וכי אפשר לחלוק עליו, אלא מסביר בספר בן מלך, שפירושו הוא שאף שאנו יודעים ומאמינים שהכל מאיתו יתברך והוא לבדו עשה עושה ויעשה לכל המעשים, אבל כשקורא משהוא שלא כמו שרוצה, יש ומשלימים אם זה בדיעבד, וכאומר הרי מהשמים היא, וכי יש לו ברירה, ולפעמים התגובה למקרה שקורה שאינו לפי רצון בני אדם, אומרים נו הכל מהשמים, כאילו אני הייתי רוצה אחרת, אבל מה נעשה שיש מי שמנהל את העולם, זה נקרא לבך חלוק על המקום, כי ככל לבבך פירושו שלא רק שאני יודע שה' אלוקיני וה' אחד, אלא שאני מקבל מלכותו ורוצה בהנהגתו, ומבטל לגמרי אליו, ורצוני הוא מה שרצונו ושמח אני בהנהגתו, וזה נקרא קבלת המלכות. וזהו שלימות של ה' אחד.

כי יש דרגות על גבי דרגות בקבלת מלכותו יתברך, ראשית היא ההכרה שהוא המלך והוא המנהיג והוא המחליט והכל מאיתו יתברך. אבל לא די בהידיעה הזאת אלא צריכים להיות עם זה ולהשרישו בקרבינו, והידיעה הזאת וההכרה הזאת צריך להקיף את כל רגשתינו, עד כדי שכל הליכותינו ומחשבותינו יהיה סביב ההכרה הזאת, וזה צריך להיות ער ותוסס בקרבינו, ולהיות כדבר פשוט, כי הרי כולנו מאמינים שזה האמת, וכמה שנחיה עם זה, וכמה שיותר יתבטא בהליכות חיינו ובאורחותינו יותר, נקרא שממליך את הקב"ה, וצריכים תמיד לדעת שאנו מונהגים

שתמליכוני עליכם

ולא מנהיגים כלל וכלל. אמת שכשאנו צריכים למשהו אנו פונים אליו ומבקשים ומתפללים לפניו, אבל כשנהיה חלק מהקיום וחיים עם זה תמיד לא כעוד ידיעה, וכעוד השתדלות, אלא שזהו הדרך היחידה של השגת הדבר, כי בידו ורק בידו הדבר, זה נקרא לחיות עם מלכותו.

וצריך להתבונן שזה שהקב"ה הוא מנהיג ומושל בעולם, לזה הוא אינו צריך לנו ואינו תלוי בנו, כי זה המציאות, אבל זה שאני מקבל מלכותו יח' תמיד, וחיים עם האמת הזה וכל מה שקורה איתנו מיד רואים בזה את יד ה', ומיד פונים אליו וכו', זה נקרא שאני מכתיר אותו. יוצא שבידינו הדבר לחיות כל חיינו במשך כל שעות היום והלילה כשכתרו של מקום בידינו, ואנו בבחינת מכתירים את המלך בכל עת ורגע, לא רק כשמגיע מצב שצריכים למשהו מיוחד.

דוגמא לדבר, כשאנו נצרכים למשהו והדבר נמצא בהישג ידינו וללא שום קושי ועמל השגנו אותו, יש ומספרים את המקרה כמו שנצרך לדבר ובדיוק מצאתי את מה שרציתי, אבל מי שחי כל הזמן עם האמת שה' הוא המלך והוא המנהיג רואה את זה באופן אחר לגמרי, דהיינו שאפי' דרך הסיפור האיך שמספר את המקרה מספרו בלשון אחר לגמרי, כגון שהצטרכתי למשהו והנה ה' אנה לידי את האדם הנכון, וקיבלתי ממנו את הצטרכותי, וכי מה ההבדל בין אם הדבר הוא בעל השגה או שהוא קשה להשגה, אם אנו יודעים שהכל מאתו ית', וכי יש מעצור בידי להשיגו, אלא כשחיים עם זה וכל היום מסתובבים עם ההכרה הזו נמצאים ממליכים אותו בכל עת, ובאמת שזהו ענין הביטחון, שבעל בטחון נקרא שהולך שליו ורגוע ובטח בידעו שהוא בידיים נאמנות, ואינו מנהיג כלל וכלל את עצמו, וזהו מה שאומר החזון איש בטחון הוא בלשון הולך בטח.

ונמצא שיש שרואים אדם הולך בין האנשים ונראה כאחד מהם, אבל בעצם האיש הזה הוא חלק וחטיבה אחת עם מלכות ה' יתברך, והענין הזה צריך להשריש

בקריבנו ולחזור ע"ז תמיד, עד שיהיה חלק בלתי נפרד מעצם הוייתנו, כי אפשר לחיות כאן בעולם, ובעצם להיות כל היום וכל הלילה קשור אליו יתברך, אף בלא שום מעשה רק בעצם מחשבתו ורגשתו כי הרי זהו האמת ויש בידינו לחיות חיים מאושרים ונעלים וקדושים.

השלך על ה' יהבך

כשנתבונן נראה שרוב העגמת נפש והכאב הלב ואי הרוגע, בא מזה שרואים את עצמנו כמנהיגים את עצמינו, וכמי שהדבר תלוי בנו, אף שיודעים את האמת שהכל מאתו ית', אבל בעצם ההליכות יום יום חיים בהרגשת האני, ובהרגשת של כוחי ועוצם ידי, ניקח דוגמא אחת, שמה שמעיק על הרבה אנשים היא ההרגשה של ההפסד וההחמצה, דהיינו תכננתי את צעדי וחשבתי את דרכי ולא הצליח בידי, שכשנתבונן נראה שהדאגות והלחץ שאנו נמצאים בו היא לאו דוקא מדברים שלא השגנו, אלא בעיקרם היא מהדברים שאף השגנו אותם, לא השגנוהו לפי תכניותינו, דהיינו אני תכננתי להשיג את הדבר בדרך זו וזו, ולבסוף הצטרכתי לעמול שעות ע"ג שעות ויגעתי ועמלתי, ואף שלבסוף השגתי אותו, אבל הדבר לא עלה בקנה אחת עם תכניותי, או שתכננתי להגיע למעמד הזה בחברה, ואפי' ברוחניות לכולל ולישיבה כזו או לחברותא הזו, ואם הייתי משיג את זה הייתי מגיע לדרגות יותר גבוהות וכו' וכו', או שתכננתי את ביתי בסגנון הזה, או בזיווגים, וכדו', ובמאות דברים שונים שאף שלבסוף הגעתי לזה אבל הדבר לא הלך כפי תכניותי.

וכשנתבונן נראה שהדבר היא היפך מהידיעה שהוא המלך הוא המנהיג הוא העושה, למשל הצטרכתי להגיע לחתונה בעיר רחוקה ותכננתי שנספיק את האוטובוס של השעה המסוימת, ולבסוף אחרתיו, אף שלבסוף הגעתי, אבל אני מסתובב אם מצב רוח ירוד ואם רגש החמצה, וכשישאלך חברך מחר לאמור האם היית בחתונה,

שתמליכוני עליכם

תשובתך תהי' כן, אבל... ה'אבל' הזה היא בעצם דבר שלקחת על עצמך ואל לבך שלא בצדק, כי אינך מתאונן על מה שחסר לך, רק על הדרך להשגתו, ואם היינו חיים עם ההכרה שיש מי שמתכנן את צעדינו באופן מדוייק ביותר, והוא ורק הוא המחליט האיך נגיע לזה, אז היינו חיים מאושרים ורגועים, כי אם לא הצלחתי להשיגו בדרך כזו אז השגתי בדרך אחרת, או בזמן אחר, וכן הוא בכל העניינים, שהשידוך לא נגמר עתה רק בעוד שנה או יותר, והכסף השגתי אחרי עמל רב ויגיעה, כי כך גזרה חכמתו ית' שההשגה יהיה בדרך כזה. לענין הזה קוראים תכנון תוכניות, חדל מעצמך לתכנן כי יש מי שמתכנן בשבילך. בודאי שצריכים אנו לתכנן צעדינו באופן שנראה לנו, אבל אם אינו הולך כמו שתכננו יודעים אנו בודאות שלא זו הדרך, מי שנותן לי מה שאני צריך, הוא גם קובע האיך ובאיזה צורה נקבלו, זה אחת מהדוגמאות הרבות שיש, והעיקר הוא לחיות תמיד עם האמת הזו שהוא המלך, דהיינו לא רק המושל אלא גם המלך ואני מקבל מלכותו ורוצה במלכותו אז אני עוסק כל היום בהמלכותו.

והדבר הזה הוא גם ברוחניות, למשל רוצים אנו להתכונן כראוי לקבלת מלכותו ית' בימים הקדושים ימי ר"ה, מתכננים את צעדינו ומקבלים החלטות ועניינים שונים ומתחזקים בכל התחומים, והוא דבר ראוי ונכון, שצריכים ומחויבים להכין את עצמינו, ומה טוב ומה יפה לסדר סדר נכון וקדוש לזה. אבל לפעמים אינו הולך כפי התכניות, למשל תכננתי לקום באשמורת הבוקר, ללמוד לפני התפילה, וכמובן להתפלל כראוי וללמוד שעות רצופות וכדו', אבל נסתבב מאתו ית' שארע תקלה בתכנית, שלא יכולתי לקום מוקדם, או שהצטרכתי לשהות כמה שעות במקום מסוים מכרח המציאות, ויכול להגב מחשבה, אוי רבש"ע הרי כ"כ רציתי לקבל עול מלכותך באהבה ולהכין את עצמי כראוי, לקראת הימים הנוראים, והנה נתקלקל כל המהלך, אבל האמת היא שאם מלכא אנא ואם רצונך באמת לקבל

מלכותו, אז הוא יחליט האיך ובמה תעשה את זה, ותקבל מלכותו בדרך שהוא מוליך אותך, ובזה תקרא המלכה נכונה.

והדבר הזה יכול לקרות בעצם הימים הקדושים, שמה שרק יקרא, הדבר לא משנה בכחוא זה את הרגשת קבלת המלכות, ולהיפך אם רואים שרצונו ית' הוא היפך מתוכנתי, אז זכיתי יותר להמלכה בשלימות, וזהו מה שממשיך רש"י באותו פסוק ואומר, בכל מאדך בכל מדה ומדה שמועד לך, וזהו לא רק במדה טובה או ח"ו להיפך אלא אף בכל דבר שאינו הולך כפי מחשבותיך, והנך משלים עם זה ושמח בזה וממשיך בזה הדרך, זה נקרא בכל מאדך, ולכן במלכויות שאומרים בר"ה מסיימים בפסוק שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד, שכל זה המשך הוא מהפירוש של ה' אחד וזה השלם אחד ויחיד בכל.

ואתעטרת לתתא בעמא קדישא

ובהתבוננות אמיתית ועמוקה נראה, שדוקא זה שחי תמיד אם ההכרה והידיעה שהוא בידו של הקב"ה, והוא ורק הוא מנהיגו, ואני אינו עושה כלום, וחי עם זה תמיד בשכבו ובקומו, חוץ מזה שחי חיים מאושרים מאד ורגועים ושלווים, בידעו שהוא בידיים נאמנות, אלא הרי הוא תמיד בעבודת הקודש ובדביקות עצומה להשי"ת.

שלא כמאורה נראה שזה שעושה חיל בעסקיו ומרוויח הון רב, הוא המאושר עלי אדמות, וזה שאינו רואה ברכה בעמלו ויגע כל ימיו, הוא איש מכאובים, חי בצער ובדחקות. אבל כשחי עם ההרגשה הנעלית שהכל מאיתו יתברך, ומאושר בחלקו בזה שעושה רצונו של מקום, ואינו בא בטרוניא, ואינו מרפה מחשבתו לרגע מתפקידו בעולם, ומודה להקב"ה שנתן לו הזכות שיכיר במלכותו, וישכם ויאמר,

אבי האהוב, יודע אני שהכל מאתך ואתה עושה הכל ומנהיג אותי לטוב לי, ומה שאני עושה הוא כי כן גזרה חכמתך, הרי הוא המאושר האמיתי, כי הרי הוא עוסק כל היום ביפוי וליטוש כתרו של המלך, וכל שעה ושעה הוא מניח ושותל עוד יהלום ועוד יופי בכתר, והרי הוא ממליכו ומייחדו כל הימים, אף כשאני עושה כלום, רק בעצם מחשבתו ובעצם הווייתו.

הביאני המלך חדריו

היוצא מכל זה כי חוץ מהחיוב של המלכת ממ"ה הקב"ה, וההליכה בדרך האמת, הרי בהליכותינו בדרך הזו הרי אנו נמצאים תמיד בהיכל המלך, וזוכים אנו תמיד להיות בחדרי המלך, כי האיך אפשר לימצא בהיכל המלך ולהיות בתוך תוכו של קודש הקדשים לפני ולפנים, רק שע"י שאנו חיים את חיינו עם הרגשות הללו, הרי אנו נמצאים תמיד בחדר לפני מחדר, לפני ולפנים, כי זה נקרא שנמצא שייך להיכל המלך, ולא רק בא לשם כמבקר בעלמא, אלא הוא דר שם. ולכן מי שחי עם המלך ותמיד ממליכו וחי את חיותו הפרטית בתוך ביתו, אז נקרא שביתו הוא בעצם בית המלך. ומצאנו בגמרא שבתקיעת שופר נמצאים אנו בתוך קודש הקדשים, דאיתא בגמ' (ר"ה כ"ו א') דאמר עולא הטעם שאסרו חכמים התקיעה בקרן, דאין קטיגור נעשה סניגור, ומשום דהעגל היה בפר, ולכן אין נעשה סניגור. ומקשה הגמ' והא איכא בגדי זהב, ומתריץ שבגדי זהב הם מבחוץ, והא שופר נמי בחוץ, ומתריץ, כיון דלזכרון הוא כבפנים דמי, רואים מכאן דכשעוסקים במלכותו ית' ונזכרים לפניו הוי כלפנים.

ושואל רבינו צדוק הכהן אמאי לא פריך בגמרא שבשופר לא נכנס השופר בעצמו לפניו רק קול השופר עולה לזכרון והשופר עצמו נשאר בחוץ, ומזה מבואר שאין

הפירוש שהקול שופר עולה למעלה והשי"ת שומע משם קול שופר, רק שהשי"ת כביכול יורד לקודש הקדשים וישב על הכסא, וישראל בשעה שתוקעין אז הוא ההתקוע עם השופר כמו שהיה נכנס בקודש הקדשים, וזה שאמרו כיון דלזכרון הוא כבפנים דמי, כמו שהתקוע היה עומד עם השופר בפנים וכמו שביארנו שבשעה שאנו תוקעים בשופר אז נמצאים בקודש הקדשים לפני ולפנים, כי אנו בעצמותינו ובפנימיותנו ממליכים אותו ית' ובזה נבנה המלוכה, וזה עצמו הזכרון לטובה שכל מציאותינו והיותינו הוא חלק בלתי נפרד מאתו.

ההמלכה ע"י תפילה

ולכן כשאנו פונים אליו ומתפללים לפניו ומבקשים מאתו, כשבא מתוך ההכרה הברורה והמליאה שאנו לא עושים שום דבר והכל מאתו יתברך, ואומרים לפניו גלוי וידוע לפנינו שאין אנו עושים כלום ואין ביכלתנו לנוע זיז כל שהוא מבלעדיך, ואנו נמצאים ברשותך, אנא מלא בקשותינו ברחמים וברצון, והתפילה היא בשלימות, אבל בשלימות ממש, ואנו בבחינת כגמול עלי אמו, והתפילה היא לא רק כעשיית עוד השתדלות, אלא היא מעומק הלב כי אתה ורק אתה עושה הכל, אז התפילה נשמעת ומתקבלת, ולכן תקיעת שופר היא גם בחינת צעקה מן המיצר קראתי יי, וכמו שתמה ר' צדוק על הפסוק ה' שמעה בקולי, הלא אמרו חז"ל (ברכות כב) המשמיע קולו בתפילתו הרי זה מקטני אמנה, והאיך אמר דוד המלך שמעה בקולי. אלא כשמתפלל אין לו להגביה קולו שנראה כמי שחושב שאינו שומע ח"ו, אבל יש בחינה של צעקה דהיינו שמביע בזה שבא מעומק הלב, לא בבחינת תפילה אלא בבחינת צעקה ללא מילים אלא צעקה שבא מפנימיות הלב. שהצעקה היא צעקה מנהמת הלב, דהיינו שאינו יכול אפי' לפרט בשפתיו בחיתוך

הדיבור, רק צועק בקול פשוט, ותפילה זו מקובלת ביותר, כמו שאומר תפילה לעני כי יעטוף, ותפילת עני ידוע בחז"ל שהיא יותר מקובלת, משום שאינו יכול אפילו להסביר את עצמו רק צועק אנה ה', ומשמעותו ביטול לגמרי אליו יתברך באמת, בידעו שהכל ממך ורק אתה יכול, והנני מתבטל לגמרי אליך ואלך תשוקתי, ומקבל מלכותך באמת בפנימיות עמקי נשמתי וזה עולה לרחמים ולרצון, וכן היא בכל תפילה שאנו פונים אליו יתברך.

כי חדות ה' היא מעוזכם

כבר הזכרנו לעיל שאף שר"ה הוא יום הדין, מ"מ רואים שכל התפילות הם על מלכות השי"ת. וכמו שכבר הבאנו בתחילה שכשמגיע היום בו הקב"ה יושב על כסא מלכותו להנהיג את עולמו, מתעורר אצלינו רגשות קודש והתרגשות גדולה להמליכו וליחדו, ובו בזמן נעלה מעלים אל ליבינו שעדיין אין שמו ידוע בעולם, נתעורר אצלינו הרגש והגעגועים והרצון שיתגלה כבר מלכותו בעולם, וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, וכל מעיינינו ומחשבותינו היא אך ורק מתי יתגלה כבר מלכותו, ואיננו חושבים על עצמינו, וכי מה יערב לנו עם כבודו מחולל, ואין דורש ומבקש לו, וזה שאנו עוסקים רק במלכותו ית' ובהתגלות כבודו ית' זה בעצם היא מעוזינו ואדרתינו, וזה כתוב בנביא עזרא, לכן אכלו משמנים ושתו ממתקים ושלחו מנות לאין נכון לו, כי חדות ה' היא מעוזכם. ובה יעלה זכרונינו לטובה, ונזכה לשנה טובה ומתוקה, ונזכה ליכתב בספרן של צדיקים גמורים, ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלוקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה, ויתגלה ותראה מלכותו עלינו בזמן קרוב, אמן.